Диктант № 1

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

Войәӽ кәнчӌә вäр

(1) Тэм қ…тәл ма вар љо…ђа йӑ…қәм. (2) Вар љо…ђа йӑ…қм…м намән ай йӑӈәлин(ә) вас…ӽ њолӽ…тӽә в…рәм. (3) Нӧм…қсәдәм сар йӑӈқлдәм п…рӽинам өс сөчлдәм. (4) Пәрӽ…нам тӧм ђи њ…лӽәтӽә йәӽәм ӧт қӧлнам мәнәл пәрӽинам тӧм мәта урнә кӧта п…ӽәтлди әђә арит.

(5) Вирәма й…ӈқәм, вирәм љ…њђәм п…рӽинам дор войәӽән [дор войәккән] өс д…ӽлдөйәм дор войәӽ кӱч дикәм ђӑқа вäли. (6) Әй ђу висӽәма й…втәм, тэми висӽәм қонәӈнә кат в…сәккәнӽә йәӽ. (7) Өс әй васәӽ өс тӧтты. (8) Ман ђ…қа энсифалэткаӽәм ыдә в…йи панә йуӽа нӧқ д…мтәптәта мустәмин. (9) Панә манам н…рәӽтәм тӧм йӑӈк п…ләка. (10) Тӧӽ қ…днам мәнәл. (11) Тӧм йӑӈк п…ләкнам кӱч мәнәл тӧт қӑнтәқ қө љ…љәл тэм йӑӈк пäләкнам кӱч м…нәл ђэт ма љољљәм. (12) Дӱв мустәмин ма қ…руӽәл дэйәлдмин әй лäрә в…рмин тӧт ыдә йӑвтыӽән.

Диктант № 1

Войәӽ кәнчҷә вӓр

(1) Тэм қӓтәԓ ма вар љоѣѣа йӓӈқәм. (2) Вар љоѣѣа йӓӈқмам намән ай йӓӈәлин(ә) васәӽ њолӽәтӽә вӓрәм. (3) Нӧмәқсәԓәм, сар йӓӈқԓәм, пәрӽинам өс сөчԓәм. (4) Пәрӽинам тӧм ѣи њолӽәтӽә йәӽәм ӧт қӧԓнам мәнәԓ, пәрӽинам тӧм, мәта урнә кӧта паӽәтԓи әѣә арит.

(5) Вирәма йӓӈқәм, вирәм љуњѣәм, пәрӽинам ԓор войәӽән [ԓор войәккән] өс лиӽԓөйәм, ԓор войәӽ кўҷ ԓикәм, ѣӓқа вӓли. (6) Әй ѣу висӽәма йӧвтәм, тәми висӽәм қонәӈнә кат васәккәнӽә йәӽ. (7) Өс әй васәӽ өс тӧтты. (8) Ман ѣӓқа энсифалэткаӽәм ыԓә вәйи панә йуӽа нӧқ ԓӧмтәптәта мустәмин. (9) Панә манам нўрәӽтәм тӧм йӓӈк пӓләка. (10) Тӧӽ қӧԓнам мәнәԓ. (11) Тӧм йӓӈк пӓләкнам кўҷ мәнәԓ, тӧт қӓнтәқ қө љољәԓ, тэм йӓӈк пӓләкнам кўҷ мәнәԓ, ѣэт ма љољљәм. (12) Ԓўв мустәмин ма қӓруӽәԓ дэйәԓмин әй лӓрә вӓрмин тӧт ыԓә йӓвтыӽән.

Диктант № 1

Об охоте

(1) Пошел я сегодня запоры проверить. (2) Пока запоры проверять шел, на берегу озера небольшого утку дикую ранил. (3) Подумал, быстро схожу и обратно вернусь. (4) Куда эта дичь раненая подеваться может, на обратном пути и пристрелю.

(5) Пошел я к своим запорам, достал из морды рыбу, а по дороге домой прицелился в гагару, почти что попал, но осечка вышла. (6) Подхожу я к своей дикой утке на берегу – а из утки моей две утки стало. (7) Еще одна утка там была. (8) Снял я энцефалитку и на дерево аккуратно надел. (9) Сам же на берег озера противоположный побежал. (10) Куда же она (утка) теперь денется. (11) Если в ту сторону направится, там человек стоит, а на этой стороне озера я стою. (12) Хорошенько прицелился и в тот момент выстрелил, когда на линии одной они были.

Диктант 2.

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

Ӧвәр кӯрәп войәӽ панә лаӈки

(1) Л…ӈки йӯӽ қөвит н…врилəл. (2) Ӧвәр к…рәп войәӽ йӯӽ ӄонәӈнә …лал. (3) Т…вәнә л…ӈки нэвр…лталнә, ӈӑқа ҷӑмә …вәр кӯрәп войәӽ өӽтыйа к…рәӽ. (4) Ӧвәр кӯрәп в…йәӽнә шӑмр…ӽты.

(5) Лаӈки ӧвәр кӯрәп вой…ӽнам йастәл «М…нт илә әсла».

(6) Ӧвәр кӯрәп войәӽ њ…вәм «Ма нӯӈат …сәлләм, төппә нӯӈ мантэма йастэ, нӯн мӯват ӈэнә њ…ләкмин н…врилəлән?»

(7) Лаӈки й…стәл «Нӯӈ м..нт йӯӽа әсла, ма нӯӈатэны п…лләм».

(8) Ӧвәр к…рәп войәӽнә лаӈки й…ӽа ӑсли. (9) Лаӈки йӯӽи ӧвәр кӯрәп в…йәӽнам йастәл «Нӯӈ ҷ..кә лыл роӽәп в…сән, ӈутат нӯӈ в…ҷәпә ырапәӈ».

(10) Мәӈ в…лэ виҷәпә њ…ләқмин нэвр…лəлув мәӈ әйм…тлинам пә атәм нӑмәс әнтә т…йлув.

Диктант 2.

Ӫвәр кӳрәп войәҳ панә лаӈки

(1) Лаӈки йӳҳ ӄӧвит нэврилҙәл. (2) Ӫвәр кӳрәп войәҳ йӳҳ ӄонәӈнә ӑлал. (3) Тӧвәнә лаӈки нэврилталнә, ӻӑӄа ҷӑмә ӫвәр кӳрәп войәҳ өҳтыйа кӧрәҳ. (4) Ӫвәр кӳрәп войәҳнә шӑмраҳты.

(5) Лаӈки ӫвәр кӳрәп войәҳнам йастәл: «Мант илә әсла».

(6) Ӫвәр кӳрәп войәҳ њӑвәм: «Ма нӳӈат ӑсәлләм, төппә нӳӈ мантэма йастэ, нӳн мӳват ӻэнә њӑләкмин нэврилҙәлән?»

(7) Лаӈки йастәл: «Нӳӈ мант йӳҳа әсла, ма нӳӈатэны пәлләм».

(8) Ӫвәр кӳрәп войәҳнә лаӈки йӳҳа ӑсли. (9) Лаӈки йӳҳи ӫвәр кӳрәп войәҳнам йастәл: «Нӳӈ ҷәкә лыл роҳәп вӧсән, ӻутат нӳӈ виҷәпә ырапәӈ».

(10) Мәӈ вәлэ виҷәпә њӑләӄмин нэврилҙәлув, мәӈ әймәтлинам пә атәм нӑмәс энтә тӑйлув.

Волк и белка

(1) Белка скакала по дереву. (2) Волк возле дерева лежит. (3) Скакала белка так, внезапно упала на волка. (4) Схватил ее волк в охапку.

(5) Белка говорит волку: «Отпусти меня».

(6) Волк сказал: «Я отпущу тебя, только ты расскажи, почему ты, веселясь, скачешь»?

(7) Белка говорит: «Ты отпусти меня на дерево, я боюсь тебя».

(8) Волк отпустил белку на дерево. (9) Белка с дерева говорит волку: «Ты очень хитрый, поэтому ты постоянно разгневанный».

(10) Мы же постоянно, веселясь, скачем, мы не желаем никому зла.

Диктант 3.

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

Мўват лўк вәртә сăмәп

(1) Йыс м…та ԓатнә тӧӽԓәӈ войӽәт әйнам әйӄа в…ԓәт. (2) Панә м…рты м…ӽнам әнтә йăӈӄ…ԓԓәт. (3) Әй мәта с…снә мәӽ өвты …ӽԓами. (4) Тӧӽԓ…ӈ войӽәт әйн..м әйка п..рәӽԓәта әкм…т. (5) Төппә л…к ясәӈ әнтә ӄуԓ ат…ԓ вӧԓ.

(6) Аԓәӈ т…ӽԓәӈ войӽәт әкмәт тоӽия кӱҷ й…йвәт әймәтԓи пә әнтэм – в…йӽәт морты мәӽнам п…рәӽԓәт. (7) Лўк юӽ ылпинә ԓ…ӄӄинт, йис йис – сăмӽәԓ вәртаӽә й…ккән. (8) Ԓўв ӄ…ты йәԓ, ԓўв атыԓ тенә пә т…ԓӽинтәӽ.

(9) Тăвин т…ӽԓәӈ войӽәт п…рӽи йӧвтәт. (10) Панә лўк ястәӽ, ӄ…ԓнә ԓўв тўԓәӽ …нҷ. (11) Өс ԓўв оԓәӈ т…ӽԓәӈ войӽәт ӄ…ԓәнтәӽ ӄөԓәнтәӽ тют пырнә н…мәса пит: морты мәӽа әй ӄунта пә әнтә м…неԓ. (12) Т…ӽԓәӈ войӽәт лўка әнтә …вԓәт. (13) Өс лўк т…ӽԓәӈ войӽәта әнтә ăв…ԓ. (14) Итпә лўк морты м…ӽнам әнтә й…ӈӄаԓ.

Диктант 3.

Мўват лўк вәртә сӓмәп

(1) Йыс мәта латнә тӧҳләӈ войҳәт әйнам әйқа вӧләт. (2) Панә морты мәҳнам әнтә йӓӈқилләт. (3) Әй мәта сыснә мәҳ өвты еҳлами. (4) Тӧҳләӈ войҳәт әйнам әйка пӧрәҳләта әкмәт. (5) Төппә лўк ясәӈ әнтә қул, атыл вӧл.

(6) Аләӈ тӧҳләӈ войҳәт әкмәт тоҳия кўч йӧйвәт, әймәтли пә әнтэм – войҳәт морты мәҳнам пӧрәҳләт. (7) Лўк юҳ ылпинә лӓққинт, йис, йис – сӓмҳәл вәртаҳә йәккән. (8) Лўв қӧты йәл, лўв атыл тенә пә тўлҳинтәҳ.

(9) Тӓвин тӧҳләӈ войҳәт пәрҳи йӧвтәт. (10) Панә лўк ястәҳ, қӧлнә лўв тўләҳ унч. (11) Өс лўв оләӈ тӧҳләӈ войҳәт қөләнтәҳ, қөләнтәҳ, тют пырнә нӓмәса пит: морты мәҳа әй қунта пә әнтә мәнел. (12) Тӧҳләӈ войҳәт лўка әнтә ӓвләт. (13) Өс лўк тӧҳләӈ войҳәта әнтә ӓвәл. (14) Итпә лўк морты мәҳнам әнтә йӓӈқал.

Почему у глухаря глаза красные

(1) В старые времена все птицы вместе жили. (2) На юг не летали. (3) Стало холодно. (4) Птицы вместе собрались и решили лететь в теплые края. (5) Только глухарь жил отдельно от остальных птиц.

(6) Утром глухарь пришел туда, где сидели вчера птицы, глядит, ни одной птицы нет – все птицы улетели в теплые края. (7) Глухарь под деревом присел, так плакал, так плакал – от этого у него глаза покраснели. (8) Ну что теперь сделаешь, остался зимовать один.

(8) Весной птицы прилетели с теплых краев. (10) Глухарь рассказал им, как он прожил зиму. (11) И он слушал, слушал рассказ птиц, потом задумался: значит в теплые края можно не лететь. (12) Но они ему не поверили. (13) А глухарь не поверил им, что там так тепло и хорошо было. (14) До сих пор глухарь не летает в теплые края.

Диктант 4.

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

Пан Сäмәли панә Пөм Сäвәли

(1) Пан С…мәли панә Пөм С…вәли вӧԓԓ…ӽән. (2) Ђу в…ԓтыннә к…ӡәӈ аԓәӈ сар Пан Сäмәли н…ӄ киԓԓ панә най ӯԓԓ. (3) Әй мәта аԓәӈнә Пан Сäм…ли њӑвәм:

– (4) Йа, П…м С…вәли тэм аԓәӈ нӯӈ сар нӧӄ к…ԓа най …ԓа!

– (5) Йа-йа, киԓԓ…м – й…стәӽ Пөм Сäвәли.

(6) Ԓӯв нӧӄ киԓ в…рәксәӽ панә най ӯԓта р…ӈипәӽ. (7) Сарпинә тӧнтәӽ найнә в…ђәӽԓи, ђут пырнә йуӽәт вәђ…ӽԓат. (8) Ђи ԓатнә ӄөт йӯвәм вот й…ԓәӈнә най њ…ԓәм пӧӽпи панә Пөм Сäвәли сäв нӧӄ вәђ…мты. (9) Ђи ԓатнә ӧԓты тоӽинә омәстә Пан Сäмәли ђи њ…ӄӄәтәӽ. (10) Панә ђи њӑӄӄ…тәӽ. (11) Панә ђи њӑӄӄәт…маԓ ԓатнә ӄӧнәԓ пäԓәккә ор…мтәӽ.

(12) М…њђ ђэт т…рәм.

Диктант 4.

Пан Сӓмәли панә Пөм Сӓвәли

(1) Пан Сӓмәли панә Пөм Сӓвәли вӧԓԓәӽән. (2) Ꙉу вӧԓтыннә качәӈ аԓәӈ сар Пан Сӓмәли нӧӄ килԓ панә най ӯԓԓ. (3) Әй мәта аԓәӈнә Пан Сӓмәли њӑвәм:

– (4) Йа, Пөм Сӓвәли, тэм аԓәӈ нӯӈ сар нӧӄ килԓа, най ӯԓа!

– (5) Йа-йа, килԓәм, – йастәӽ Пөм Сӓвәли.

(6) Лӯв нӧӄ кил, вӓрәксәӽ панә най ӯԓта раӈипәӽ. (7) Сарпинә тӧнтәӽ найнә вәꙉәӽԓи, ꙉут пырнә йуӽәт вәꙉәӽԓат. (8) Ꙉи ԓатнә ӄөт йӯвәм вот йиԓәӈнә най њаԓәм пӧӽпи, панә Пөм Сӓвәли сӓв нӧӄ вәꙉәмты. (9) Ꙉи ԓатнә ӧԓты тоӽинә омәстә Пан Сӓмәли ꙉи њӑӄӄәтәӽ. (10) Панә ꙉи њӑӄӄәтәӽ. (11) Панә ꙉи њӑӄӄәтәмаԓ ԓатнә ӄӧнәԓ пӓләккә оримтәӽ.

(12) Мољꙉ ꙉэт тәрәм.

Клюквинка и Травяная Косичка

(1) Клюквинка и Травяная Косичка вместе живут. (2) Так поживая, каждое утро первой Клюквинка поднимается и огонь разводит. (3) Однажды утром Клюквинка говорит:

– (4) Ну, Травяная Косичка, сегодня ты первая вставай, огонь разводи!

– (5) Ладно, я встану – сказала Клюквинка.

(6) Она встала, оделась и начала огонь разжигать (в очаге). (7) Сначала береста-растопка загорелась, потом дрова загорелись. (8) Тут порыв ветра подхватил пламя – и вспыхнула травяная коса Травяной Косички. (9) Тогда Клюквинка, сидевшая на постели, захохотала. (10) Так хохотала. (11) Так от хохота ее живот лопнул.

(12) Тут и сказке конец.

Диктант 5.

Задание: Вставьте в слова пропущенные буквы. Расставьте недостающие знаки препинания.

Вурӈи ими панә қӑлэк

(1) Қ..лэкәли әй имилӛа ђэнә йастәӆ морты мәӽнам мәнтаӆ иӆпинә ђэнә й…стәӆ: «Морта мәӽа ђорәс уӆты м…нӆәмәнқа ай ӓви ӓнм…ӆтәтә қӑнтәк қө ай ӓв…ӆәӽ ӆӱвә қ…ђәӆ. (2) Ай пӑӽ ӓнм…ӆтәтә қӑнтәк қө, ай пӑӽӆәӽ ӆӱвә қ…ђәӆ. (3) Ма й…вәттамқа ӆӱв йиспәӆнам тӧӈқә њ…ӽӆәм».

(4) В…рӈи ими ђэнә й…стәӆ «Ма морты мәха м…нтам пырнә, ӓви тӑйтә нэ ӆӱвә ӓви ӓнм…ӆтәӆ, пӑӽ тӑйтә нэ ӆӱвә пӑӽ ӓнмәӆт…ӆ. (5) Ма ђи ҷӓп п…йәтнә поттә к…рӽәӆам тӧт қоҷм…ӆтәӆӽәӆам».

Диктант 5.

Вурҥи ими панә ӄӑлэк

(1) Ӄӑлэкәли әй имилја ђэнә йастәл, морты мәӽнам мәнтал илпинә ђэнә йастәл: «Морта мәӽа ђорәс улты мәнлјәмәнӄа, ай ӑви ӑнмәлтәтә ӄӑнтәк ӄө, ай ӑвилјәӽ лјӯвә ӄыђәл. (2) Ай пӑӽ ӑнмәлтәтә ӄӑнтәк ӄө, ай пӑӽлјәӽ лјӯвә ӄыђәл. (3) Ма йӫвәттамӄа лјӯв йиспәлнам тӫӈӄә њӑӽлјәм».

(4) Вурҥи ими ђэнә йастәл: «Ма морты мәха мәнтам пырнә, ӑви тӑйтә нэ лјӯвә ӑви ӑнмәлтәл, пӑӽ тӑйтә нэ лјӯвә пӑӽ ӑнмәлтәл. (5) Ма ђи ҷӑп пайәтнә поттә кӯрӽәлам тӫт ӄоҷмәлтәлӽәлам».

Ворона и чайка

(1) Перед тем как лететь в южные земли, чайка говорит: «Когда я буду пролетать туманное море южной земли, у того, кто растит маленькую девочку, девочка пусть умрет. (2) У того, кто растит маленького мальчика, пусть мальчик умрет. (3) Когда я прилечу, я посмеюсь на их могиле».

(4) Ворона же говорит, оказывается: «Когда я полечу в южные земли, у женщины, родившей дочь, дочь пусть растет, женщина, родившая сына, пусть сына растит. (5) Я на куче свежей трухи из их люлек свои грязные ноги погрею».